

Uniwersytet
ŁÓDZKI

Wydział Nauk o Wychowaniu

Instytut Psychologii

Aleja Rodziny Scheiblerów 2 90-128 Łódź

tel: (0-42) 635-6659

Prof. dr hab. Nina Ogińska-Bulik
Instytut Psychologii UŁ

**Rada Dziedziny Nauk Społecznych
Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w
Bydgoszczy**

Recenzja osiągnięcia naukowego zatytułowanego *Model społecznego cyklu niepłodności – indywidualne i społeczne funkcjonowanie osób podejmujących leczenie niepłodności metodami wspomaganego rozrodu* związanego z postępowaniem habilitacyjnym dr Aliny Maliny

Dr Alina Malina jest pracownikiem Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy, zatrudnionym na stanowisku profesora (od roku 2021) w Katedrze Psychologii Społecznej na Wydziale Psychologii. Wcześniej pełniła funkcję adiunkta, najpierw w Zakładzie Psychologii Społecznej i Badań nad Młodzieżą Instytutu Psychologii UKW, a następnie w Katedrze Psychologii Społecznej, Wydziału Psychologii tej uczelni.

Dr Malina ukończyła studia licencjackie na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu na kierunku socjologia, studia magisterskie w Akademii Bydgoskiej im. Kazimierza Wielkiego na kierunku psychologia, uzyskując w roku 2008 tytuł magistra psychologii. Następnie ukończyła studia doktoranckie na Wydziale Pedagogiki i Psychologii Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy, uzyskując stopień doktora nauk humanistycznych w zakresie psychologii. Aktualnie odbywa Studia Podyplomowe w Collegium Humanum w Warszawie (kierunek: Master in Business Administration). Odbyła także liczne szkolenia i warsztaty w ramach doskonalenia zawodowego.

Dorobek naukowy

Dorobek naukowy dr Maliny obejmuje łącznie 52 publikacje o wartości punktowej 1172 (według MEiN). Wartość Impact Factor wszystkich opublikowanych prac wynosi 16. Ponadto Habilitantka wygłosiła blisko 50 wystąpień i prezentowała plakaty na ogólnopolskich i międzynarodowych konferencjach naukowych.

Na wskazane osiągnięcie naukowe zatytułowane *Model Społecznego Cyklu Niepłodności - indywidualne i społeczne funkcjonowanie osób podejmujących leczenie niepłodności metodami wspomaganego rozrodu* składa się cykl 9 publikacji. Obejmują one zarówno artykuły w czasopismach, zarówno polskich, jak i zagranicznych (7), jak i rozdziały w monografiach (2). W większości publikacji dr Malina jest jedyną lub pierwszą autorką. W przypadku publikacji wieloautorskich jej wkład jest znaczący (co najmniej 70%). Są to publikacje zarówno o charakterze pogładowym (jak np. artykuł *The social infertility cycle model* - pozycja 1 w wykazie), jak prezentujące wyniki badań własnych. W cyklu znajdują się publikacje przygotowane we współautorstwie z badaczami zagranicznymi (jak np. artykuł *Contact, moral foundations or knowledge? What predicts attitudes towards women who undergo IVF*, opublikowany w "BMC Pregnancy and Childbirth", *Psychological consequences of IVF fertilization - Review of research*, zamieszczony w "Annals of Agricultural and Environmental Medicine" oraz *The development of the family within the context of the assisted reproductive technology process: a socio-ecological model of understanding the IVF process in Poland*, opublikowany w czasopiśmie "Polskie Forum Psychologiczne" – odpowiednio pozycje 5, 8 i 9 w wykazie).

Podjęta przez dr Malinę problematyka, która jest usytuowana w obszarze społecznej psychologii zdrowia, ma istotne znaczenie społeczne, gdyż dotyczy problemu globalnego. Jak wynika z dostępnych danych, z problemem niepłodności zmagają się co szósta para na świecie starająca się o potomstwo. Pomimo, że zagadnienie to jest przedmiotem wielu badań i analiz na świecie, to w Polsce jest stosunkowo rzadko podejmowane.

Głównym celem podjętych analiz było opracowanie modelu służącego ustaleniu znaczenia czynników społecznych i indywidualnych w radzeniu sobie z wyzwaniami leczenia niepłodności metodami wspomaganego rozrodu, stanowiąc Model Cyklu Społecznego Niepłodności.

Cel ten został zrealizowany poprzez (1) usystematyzowanie dotychczasowej wiedzy na temat funkcjonowania osób z niepłodnością w Polsce; (2) analizę postaw społecznych wobec osób stosujących metody wspomaganego rozrodu i postaw wobec ujawniania metody poczęcia dziecka; (3) analizę źródeł postaw społecznych wobec stosowania metod wspomaganego rozrodu; (4) analizę mechanizmów podtrzymywania i zmiany postaw społecznych wobec stosowania metod wspomaganego rozrodu (znaczenie autorytetu i

społecznego dowodu słuszności); (5) analizę znaczenia i źródeł wsparcia w procesie leczenia niepłodności oraz (6) analizę znaczenia wspierających interakcji społecznych w procesie leczenia niepłodności dla efektywności procesu leczenia.

Opracowany model, szczegółowo omówiony w artykule *The social infertility model* opublikowanym w roku 2023 w „Health Psychology Report”, kładzie nacisk na kompleksowość problemu niepłodności, uwzględniając aspekty zarówno indywidualne, jak i społeczne, przy zachowaniu kontekstu kulturowego. Został on opracowany na podstawie wyników serii wcześniej przeprowadzonych badań. Model ten uwzględnia czynniki i zachowania par borykających się z problemem niepłodności, które z kolei wpływają na jakość ich funkcjonowania jak również efektywność leczenia.

W artykule zatytułowanym *Wspierająca interakcja społeczna jako pojęcie służące opisaniu sytuacji osób w kryzysie niepłodności*, opublikowanym w czasopiśmie „Przegląd Psychologiczny” w roku 2023, Habilitantka koncentruje się na wspierającej interakcji społecznej i jej znaczeniu w procesie leczenia niepłodności.

Kolejny artykuł *Znaczenie autorytetu i społecznego dowodu słuszności w kształtowaniu postaw wobec stosowania zapłodnienia in vitro* zamieszczony w czasopiśmie „Polskie Forum Psychologiczne” w roku 2022, prezentuje wyniki badań dwóch eksperymentów. Habilitantka we współpracy z innymi badaczkami podjęła próbę zidentyfikowania czynników mających znaczenie w kształtowaniu, podtrzymywaniu i zmianie postaw wobec stosowania *in vitro* przez niepłodne pary. Uzyskane wyniki wskazały przede wszystkim na rolę autorytetu w kształtowaniu postaw społecznych odnośnie stosowania metody *in vitro*.

Kolejna publikacja wchodząca w skład cyklu składającego się na osiągnięcie naukowe dr Maliny to rozdział zatytułowany *Znaczenie i źródła wspierających interakcji społecznych w procesie leczenia niepłodności metodami wspomaganego rozrodu. Analiza jakościowa*, opublikowany w pracy zbiorowej *Społeczny i indywidualny wymiar odpowiedzialności* wydanej przez Wyd. Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego. Jest to praca przygotowana we współautorstwie, mająca na celu przeanalizowanie znaczenia wspierających interakcji społecznych w leczeniu niepłodności metodami wspomaganego rozrodu, w oparciu o opisy doświadczeń osób uczestniczących w spotkaniu i zmagających się z problemem niepłodności.

W artykule z roku 2021 *Contact, moral foundations or knowledge? What predicts attitudes towards women who undergo IVF*, opublikowanym w czasopiśmie „BMC Pregnancy and Childbirth”, Habilitantka, wraz ze współpracownikami, prezentuje wyniki badań dotyczące wyznaczników postaw wobec matek, które w celu posiadania dziecka poddały się procedurze zapłodnienia *in vitro*. Wykorzystano tu hierarchiczną i logistyczną analizę regresji.

Kolejny artykuł *Supportive Social Interactions in Infertility Treatment Decrease Cortisol Levels: Experimental Study Report*, opublikowany w roku 2019 w czasopiśmie "Frontiers in Psychology", prezentuje wyniki badań dotyczące wspierających interakcji społecznych w procesie leczenia niepłodności.

W kolejnej publikacji zatytułowanej *Ujawniać czy nie ujawniać? Postawy wobec jawności metod wspomaganego rozrodu na gruncie polskim*, zamieszczonej w pracy zbiorowej *Codzienne i niecodzienne zmagania zwykłych ludzi*, wydanej przez Wydawnictwo Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy, Habilitantka przedstawia wyniki badań mające na celu pozyskanie odpowiedzi na pytanie: Czy rodzice dzieci poczętych metodą *in vitro* powinni ujawniać informacje o tym fakcie, zarówno własnym dzieciom, jak i innym osobom? Uzyskane rezultaty potwierdziły występowanie dość silnego lęku przed ujawnianiem tego typu informacji zarówno społeczeństwu, jak i własnym dzieciom.

Artykuł *Psychological consequences of IVF fertilization - Review of research*, zamieszczony w "Annals of Agricultural and Environmental Medicine" w roku 2017 przedstawia przegląd badań dokonany przez Habilitantkę, we współpracy z prof. J. A. Pooley z Edith Cowan University Australia, a dotyczący psychologicznych konsekwencji zapłodnienia procedurą *in vitro*.

W artykule (2017). *The development of the family within the context of the assisted reproductive technology process: a socio-ecological model of understanding the IVF process in Poland*, opublikowany w roku 2017 w czasopiśmie „Polskie Forum Psychologiczne”, prezentuje użyteczność socjo-ekologicznego modelu rozwoju Bronfenbrennera jako podłoża teoretycznego badań par poddających się leczeniu niepłodności metodą *in vitro*.

Uzyskane wyniki badań i przeprowadzonych analiz pozwoliły Habilitantce na uzupełnienie i poszerzenie wiedzy w obszarach do tej pory mało eksplorowanych w literaturze psychologicznej a dotyczących znaczenia czynników społecznych i indywidualnych w radzeniu sobie z wyzwaniami leczenia niepłodności.

Przedstawione publikacje są dość spójne, choć dr Malina uwzględnia różne zagadnienia, związane z problemem niepłodności. Istotnym walorem cyklu przedstawionych publikacji jest to, że obejmuje on, zarówno teksty o charakterze pogładowym, jak i prace empiryczne. Za szczególnie ważne publikacje o charakterze teoretycznym uznają przegląd badań przedstawiony w artykule *Psychological consequences of IVF fertilization - Review of research* oraz artykuł *The social infertility model*). Zdają się one potwierdzać dużą wiedzę Habilitantki, w tym dobrą znajomość mechanizmów funkcjonowania ludzi borykających się z problemem niepłodności, co z kolei stanowi istotne przygotowanie do prowadzenia badań w tym obszarze. Uzyskane wyniki badań i przeprowadzone analizy zaprezentowane w publikacjach naukowych, składających się na osiągnięcie naukowe dr Maliny wnoszą istotny

wkład w zakres wiedzy w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie psychologia i mogą znaleźć zastosowanie w praktyce. Wkład w rozwój dyscypliny psychologia wyraża się przede wszystkim w:

- analizie rzadko podejmowanego na gruncie polskim problemu niepłodności w ujęciu interdyscyplinarnym;
- stworzeniu modelu teoretycznego wskazującego na indywidualne i społeczne czynniki mające znaczenie dla jakości życia partnerów poddających się leczenia niepłodności metodami wspomaganego rozrodu;
- zastosowaniu nowatorskiej procedury eksperymentalnej z użyciem biomarkerów w badaniach dotyczących niepłodności, co stanowi o unikatowości badań na skalę światową;
- wykazaniu, że wsparcie społeczne, rozumiane jako poczucie akceptacji i zrozumienia może wynikać z kontaktu ze specjalistami (psychologami) i nieprofesjonalistami (przyjaciółmi, członkami rodziny, innymi niepłodnymi parami).
- możliwości aplikacji uzyskanych rezultatów badań (poprzez projektowanie interwencji psychologicznych, kształtowanie programów wsparcia), co w efekcie może przyczynić się do poprawy jakości życia niepłodnych par i pomóc w rozwiązywaniu problemu niepłodności.

Inny dorobek naukowy

Dr Malina prowadziła również inne badania i analizy dotyczące funkcjonowania par z niepłodnością i doświadczeń związanych z niepłodnością, co znalazło swój wyraz także w innych publikacjach (m. in. w artykule: Malina, A., Suwalska-Barancewicz, D. z roku 2021 *Comparison of Early-Stage Mothers and Childless Women Seeking Pregnancy: Experienced Stress, Resilience and Satisfaction with Relationship with the Partner*, opublikowanym w czasopiśmie „International Journal of Environmental Research and Public Health”.

Zainteresowanie Habilitantki tematyką niepłodności było poprzedzone eksploracją problematyki realizacji zadań rozwojowych przed młodych dorosłych. W tym obszarze zajmowała się między innymi osobowościowymi determinantami realizacji zadań rozwojowych przez młodych dorosłych, ich funkcjonowaniem w bliskich związkach intymnych i funkcjonowaniem w rolach rodzicielskich w różnych kontekstach. Wyniki zrealizowanych badań zostały zaprezentowane w kilku publikacjach.

Dr Malina opracowała i zaadaptowała do warunków polskich narzędzia do pomiaru zmiennych psychologicznych, w tym m. in. Skalę Osobistej Adaptacyjności (Malina, A., Pooley, J. A., Harms, C. (2016). *Skala Osobistej Adaptacyjności - polska adaptacja Lifespan Individual Resilience Scale*. Przegląd Psychologiczny, 59(4), 435-450), Kwestionariusz do

pomiaru postaw wobec integracji osób z zaburzeniami psychicznymi (Wolska, A., Pietrulewicz, B., Malina, A., Magierek, K., Leszcz, J. (2017). *Questionnaire of attitudes towards environmental integration of people with mental disorders*. Polish Journal of Social Science, 12(1), 209–224.), autorski Kwestionariusz do pomiaru efektywności radzenia sobie z realizacją zadań rozwojowych (Malina, A. (2014). *Kwestionariusz Aktywności Rozwojowej - propozycja narzędzia do pomiaru efektywności radzenia sobie z realizacją zadań rozwojowych okresu wczesnej dorosłości*. W: R. Tomaszewska-Lipiec (red.). *Relacje praca - życie pozazawodowe: drogą do zrównoważonego rozwoju jednostki* (421–430). Wydawnictwo Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego).

W ramach programu NCN Miniatura (w latach 2018-2019), którego była kierownikiem realizowała badania *Znaczenie i źródła wsparcia w procedurze in vitro. Badanie eksperymentalne*. Habilitantka prowadzi współpracę naukową z badaczami innych uczelni, zarówno polskich, jak i zagranicznych. Odbiła staż naukowy w Edith Cowan University w Perth w Australii w roku 2013 i później w latach 2015-2016 staż Endeavour Reserach Fellowship w tejże uczelni. Była także członkiem międzynarodowej grupy badawczej *Lifespan Resilence Group*, kierowanej przez J. A. Pooley z Edith Cowan University w Perth w Australii oraz wykonawcą projektu *Sexual Harassment in the Hospitality Industry* w European University of Cyprus.

Nie można jednak pominąć pewnych braków w zakresie osiągnięć naukowych dr Maliny. Większość prac Habilitantki to artykuły w stosunkowo niskopunktowanych czasopismach naukowych (głównie polskich) lub rozdziały w monografiach wydanych przez wydawnictwo lokalne, co w efekcie czyni dr Malinę mało rozpoznawalnym badaczem na arenie międzynarodowej. Nie kierowała także międzynarodowymi zespołami badawczymi.

Działalność dydaktyczna, organizacyjna oraz popularyzująca naukę

Dr Malina realizuje liczne zajęcia dydaktyczne z psychologii na Wydziale Psychologii UKW w Bydgoszczy (także w języku angielskim w ramach współpracy z International School of Bydgoszcz), oraz w innych uczelniach publicznych i niepublicznych.

Jest promotorem 9 prac magisterskich realizowanych w ramach seminarium dyplomowego na Wydziale Psychologii (6 kolejnych prac magisterskich jest w trakcie realizacji). Pełniła funkcję promotora pomocniczego w przewodzie doktorskim, którego efektem była rozprawa doktorska obroniona w roku 2020 oraz pełni funkcję promotora pomocniczego w otwartym przewodzie doktorskim.

Brała udział w programie Erasmus + (University of Cyprus, 2018, 2022, 2024) i pełniła funkcję opiekuna Koła Naukowego Psychologii Społecznej.

Posiada liczne osiągnięcia organizacyjne, w tym m.in. organizację konferencji naukowych (głównie Interdyscyplinarnych Konferencji Doktorantów i Młodych Naukowców w Instytucie Psychologii UKW, czego efektem były m. in. monografie wieloautorskie), organizację studiów podyplomowych w języku angielskim Business Psychology. Od 1.10.2019 pełni funkcję Prodziekana ds. Kształcenia, a wcześniej była zastępcą Dyrektora Instytutu Psychologii i kierownikiem Zakładu Dydaktyki Wydziału Psychologii UKW. Była również przewodniczącą zespołu zadaniowego ds. *Europsy*, powołanego w Instytucie Psychologii UKW w Bydgoszczy (rok akademicki 2018/2019). Jest dyrektorem Centrum Pomocy Psychologicznej na Wydziale Psychologii UKW w Bydgoszczy.

Dr Malina prowadzi działalność psychoedukacyjną w ramach współpracy z kliniką niepłodności. Kilkukrotnie realizowała warsztaty dotyczące problematyki komunikacji i rozwiązywania konfliktów w ramach Bydgoskiego Festiwalu Nauki. Ma także wystąpienia radiowe i telewizyjne związane z promocją działalności Centrum Pomocy Psychologicznej oraz wystąpienia konferencyjne promujące naukę.

Za swoją działalność akademicką (naukową, dydaktyczną i organizacyjną) otrzymała liczne wyrazy uznania w postaci listów gratulacyjnych, wyróżnień Dziekana Wydziału Psychologii UKW, nagród Rektora, podziękowań Dyrektora Instytutu Psychologii.

Podsumowanie i konkluzja

Podsumowując uznaję, że dorobek naukowy dr Maliny, obejmujący zarówno wskazane osiągnięcie naukowe w postaci cyklu 9 publikacji, jak i pozostałe publikacje, jest wystarczający do nadania stopnia dr habilitowanego. Wnosi on istotny wkład w rozwój dziedziny nauk społecznych w dyscyplinie psychologia.

Habilitantka spełnia kryteria Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego stawiane osobom ubiegającym się o nadanie stopnia doktora habilitowanego. Posiada kilka publikacji o zasięgu międzynarodowym, uczestniczyła w międzynarodowych konferencjach naukowych, jest członkiem organizacji i towarzystw naukowych, odbyła staże w zagranicznych ośrodkach naukowych, uczestniczyła oraz kierowała projektem badawczym NCN (Miniatura). Prowadzi współpracę międzynarodową, choć nie kierowała międzynarodowymi projektami badawczymi.

W związku z powyższym wnoszę do Rady Dziedziny Nauk Społecznych Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy o nadanie doktor Alinie Malinie stopnia doktora habilitowanego nauk społecznych w zakresie psychologii.

Prof. dr hab. Nina Ogińska-Bulik

